

Kadir Has Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

DERS FORMU

Dersin Adı (Course Name)	Türkçe <i>Turkish</i>	Bilgisayar Organizasyonu ve Mimarisi			
	İngilizce <i>English</i>	Computer Organization & Architecture			
Dersin Kodu (Course Code)	CE244	Kredi/ECTS Kredisi (Credit/ECTS Credit)	Ders Lecture (saat / hafta hour/week)	Uygulama Recitation (saat / hafta hour/week)	Laboratuar Laboratory (saat/hafta hour/week)
Dönem Semester	4	3/4	3	-	-
Dersin Dili Course Language	İngilizce English				
Dersin Tipi Course Type	Mühendislik Tasarım Engineering Design				
Dersin Koordinatörü Course Coordinator	Yrd. Doç. Dr. Osman Kaan EROL				
Dersin Amaçları Course Objectives	•Bilgisayar tasarlama ve geliştirme için sağlam bir altyapı oluşturmak. •Öğrencilere bir bilgisayarın simgesel dil komut kümesini nasıl tasarlayacaklarını öğretmek. •Bir bilgisayarın veri akış yolu, bellek organizasyonu, denetimi ve giriş çıkış yapısının temellerini öğretmek öğrencilerin gerçekten bu işlevsel birimleri tasarlayabilmelerini sağlamak. •To establish a solid background in computer design and evaluation. •To establish a solid background in computer design and evaluation. •To teach the students how to design the assembly language instruction set for a computer. •To teach the fundamentals of a computers datapath, memory organization, controller, and input-output structure such that the students can then actually design these functional units.				
Dersin Tanımı Course Description	Bu ders bilgisayar donanımının çalışmasını anlamak için gereken temel bilgiyi sağlamaktadır. Temel konuları, •bilgisayar düzenlemesinde ve tasarımında kullanılan çeşitli sayısal bileşenlerin tanıtımı, •yalın bir temel bilgisayar tasarımı, •mikroprogramlama kavramının tanıtımı, •sıralama ve denetim işlemlerinin gösterilimi için algoritmik durum makinesi (ASM) diyagramının tanıtımından oluşmaktadır. This course provides the basic knowledge necessary to understand the hardware operation of computers. Main topics are, •introduction to various digital components used in the organization and design of computers, •design of an elementary basic computer, •introduction to the concept of microprogramming, •introduction to the algorithmic state machine (ASM) chart as a representation for sequencing and controlling operations.				

Kadir Has Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

Dersin Çıktıları Course Outcomes	Öğrencilerin bir bilgisayarın dört işlevsel birimini (veri akış yolu, denetim birimi, bellek birimi ve giriş/çıkış birimi) kapı ve saklayıcı düzeyde düzenleme, tasarlama ve üzerinde uygulama yapabilme için gerekli beceriyi edinmelerini sağlamak (1,3,4,6,9,10,11,12,13) To ensure that students have the necessary skills to organize, design, and implement at the gate and register level the four functional units (datapath, controller unit, memory unit and input/output unit) of a computer (1, 3, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 13).
Önkoşullar Pre-requisite(s)	-
Gereken Olanaklar Required Facilities	-
Diğer Other	-
Ders Kitabı Textbook	M. Morris Mano, "Computer system Architecture", 3 rd Edition, Prentice Hall International, ISBN 0-13-175738-5, 1993.
Diğer Referanslar Other References	M. Morris Mano, Charles R. Kime, "Logic and Computer Design Fundamentals", ISBN 0-13-206780-3, 1997.
HAFTALIK DERS PLANI WEEKLY LECTURE PLAN	
Hafta Week	Konular Topics
1	Sayısal devreler tekrarı: Boole Cebri, lojik ifadelerin yalınlaştırılması, kombinezonal devre analiz ve tasarımı, ardışıl devre analiz ve tasarımı Logic circuits revisited: Boolean Algebra, simplification of logic equations, combinatorial circuit analysis and design, sequential circuit analysis and design
2	Sayısal Bileşenler : Kod Çözücüler, Veri seçiciler, Enkoderler, Saklayıcılar, İkili sayıcılar Digital Components: Decoders, Multiplexers, Encoders, Registers, binary counters
3	Paralel yüklemeli İkili sayıcılar, Bellek Birimi, Mikroişlemler: Saklayıcı aktarım dili, saklayıcılar arası aktarım, ortak yol üzerinden aktarım Binary Counters with parallel load, Memory Unit. Microoperations: Register Transfer Language, Register Transfer, Bus Transfer.
4	Saklayıcı Bellek arası aktarım, Aritmetik Mikroişlemler, Lojik mikroişlemler, öteleme mikroişlemleri Memory Transfer, Arithmetic Microoperations, Logic Microoperations, Shift Microoperations.
5	Aritmetik Lojik Öteleme Birimi. Temel Bilgisayar Organizasyonu ve Tasarımı: Komut Kodları, Bilgisayar Saklayıcıları Arithmetic Logic Shift Unit. Basic Computer Organization and Design: Instruction Codes, Computer Registers.
6	Uygulama. Aritmetik lojik birim üzerinde yapılabilecek tasarım değişiklikleri Applied class work. Various design examples on arithmetic logic unit.
7	Bilgisayar Komutları, Zamanlama ve Denetim, Komut Çevrimi Computer Instructions, Timing and Control, Instruction Cycle.
8	Bellek Başvuru Komutları, Giriş / Çıkış ve Kesme, Bilgisayarın Tümden Betimlenmesi. Memory Reference Instructions, Input / Output and Interrupt. Complete Computer Description.
9	Sınıf Çalışması Class Work

Kadir Has Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

10	Temel Bilgisayarın Tasarımı. Mikroprogramlı Denetim: Denetim Belleği, Adres Sıralama Design of Basic Computer. Microprogrammed Control: Control Memory, Address Sequencing.
11	Örnek Mikroprogram, Denetim Birimi Tasarımı Microprogram Example, Design of Control Unit.
12	Yığın Organizasyonu, Denetim Birimi, Algoritmik Durum Makineleri, Tasarım Örneği 1: İkili Çarpıcı Stack Organization. Control Unit, Algorithmic State Machines, Design Example 1: Binary Multiplier.
13	Donanımla Bağlı Denetim, Mikroprogramlı Denetim. Hardwired Control, Microprogrammed Control.
14	Tasarım Örnekleri Design Examples

Course Evaluation Criteria	Yöntem Method	Sayı Quantity	Yüzdesi (%) Percentage (%)
	Yıl içi Sınavı Midterm Exam(s)	1	30
	Kısa Sınav Quiz	2	20
	Ödev Homework	-	-
	Proje Project (Team Project)	-	-
	Rapor Project Report	-	-
	Laboratuar Laboratory	-	-
	Diğer (lütfen açıklayın) Other (please specify)	-	-
	Yıl Sonu Sınavı Final Exam.	1	50
	Dersin Kredisinin Bölünmesi (%) Division of Course Credit (%)	Matematik ve Temel Bilimler Mathematics and Basic Science	
Mühendislik Bilimi Engineering Science			-
Mühendislik Tasarım Engineering Design			100
Sosyal Bilimler Social Sciences			-

DERSİN PROGRAM ÇIKTILARINA KATKISI
CONTRIBUTION OF THE COURSE TO PROGRAM OUTCOMES

1: None, 2:Partially, 3: Completely

COMPUTER ENGINEERING PROGRAM OUTCOMES	1	2	3

Kadir Has Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

1	Matematik, Fen ve Mühendislik bilgilerini Bilgisayar Mühendisliği alanında uygulama becerisi An ability to apply knowledge of mathematics, science and engineering to the field of computer engineering		x	
2	Deney tasarlayıp yürütebilme ve sonuçları analiz edip yorumlama becerisi An ability to design and conduct experiments, as well as to analyze and interpret data	x		
3	Bir sistemi, system bileşenini veya süreci, istenilen gereksinimleri karşılayacak şekilde tasarlama becerisi An ability to design a system, component, or process to meet desired needs			x
4	Mevcut bir yapıyı veya sistemi eleştirel yaklaşımla gözleme, irdeleme ve sonuçta düzeltme ve iyileştirme becerisi An ability to observe and examine an existing structure or system in a criticizing attitude and finally correct or enhance it		x	
5	Çok disiplinli takım çalışması yürütebilme becerisi An ability to function on multi-disciplinary teams	x		
6	Mühendislik problemlerini belirleme, formüle etme ve çözme becerisi An ability to identify, formulate, and solve engineering problems		x	
7	Mesleki ve etik sorumlulukları kavramış olma An understanding of professional and ethical responsibility	x		
8	Türkçe ve İngilizce etkin sözlü ve yazılı iletişim kurabilme becerisi An ability to communicate effectively in Turkish and English	x		
9	Mühendislik çözümlerinin küresel ve toplumsal boyutlarda etkisini kavramak için gereken geniş kapsamlı bir eğitime sahip olma Accuaring a broad education necessary to understand the impact of engineering solutions in a global and societal context		x	
10	Yaşam boyu öğrenme gereğini algılamış ve kendi kendine öğrenme yeteneğini kazanmış olma A recognition of the need for and an ability to engage in life-long learning		x	
11	Güncel / çağdaş konulara ilişkin bilgi sahibi olma A knowledge of contemporary issues		x	
12	Mühendislik uygulamaları için gerekli teknikleri ve modern mühendislik donanımlarını kullanabilme becerisi An ability to use the techniques, skills, and modern engineering tools necessary for engineering practice		x	

Kadir Has Üniversitesi
Bilgisayar Mühendisliği Bölümü

13	Değişen koşullara uyum sağlama becerisi An ability to adapt to changing conditions		x	

Hazırlayan / Prepared by

Yrd. Doç. Dr. Osman Kaan EROL

Date

Signature